

Remissvar

2021-04-29

YTTRANDE

Er ref: U2020/05545 (SOU 2020:59)

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2020:59 "Innovation som drivkraft – från forskning till nytta" (Utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolors betänkande)

Sammanfattning

SNITTS menar att utredningens förslag om breddat nyttiggörande är bra och förslagen i utredningen kommer bidra positivt till innovationsarbetet kring våra lärosäten. Vi vill peka på följande aspekter som bör beaktas i det vidare arbetet:

- Säkerställ att nyttiggörandebegreppet och innovationsarbetet inkluderar humanistiska-samhällsvetenskapliga och det konstnärliga området i lika stor grad som medicin, natur och teknik.
- Lärosätets strategi kring innovation och nyttiggörande, inklusive IP-strategi, bör utarbetas i dialog med lärosätenas innovationskontor.
- Uppdraget till PRV om utbildning inom immaterialrätt bör behovsanpassas beroende på vilket lärosäte som skall stödjas.
- Att PRV skall ha ett stärkt nationellt uppdrag att ge handfast stöd och kompetenshöjande insatser inom immateriella rättigheter ser vi positivt på förutsatt att PRV utvecklar sitt stöd och kompetenshöjande insatser även inom humanistiska-samhällsvetenskapliga och det konstnärliga området.
- Etablering av nationellt centrum för entreprenörskap bör avslås.

Inledning

SNITTS är en ideell medlemsdriven organisation för verksamma inom det akademiska innovationsstödssystemet. Vi erbjuder en oberoende nationell mötesplats för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte, på lokal och global nivå.

SNITTS arbetar för att stärka professionen både genom kompetensutveckling av individer men också genom att synliggöra de effekter och den nytta våra medlemmar åstadkommer. Nätverket består av människor som engagerar sig, som vill bidra och som gör den innovationsstödjande verksamheten verkligt dynamisk och kreativ.

SNITTS har nära samarbeten med både internationella och nationella aktörer, bland andra SIS och PRV. Genom gemensamma aktiviteter möjliggörs ett breddat nätverk, ökad förståelse och broar brygs för ett effektivare stödsystem.

Allmänna synpunkter

Generellt menar vi att utredningen belyser innovationsstödssystemet på ett bra sätt, och förslagen som ges är generellt sett positiva för utvecklingen av innovationsarbetet kopplat till lärosätena. Vi ger nedan några reflektioner som är värt att ta hänsyn till, samt aspekter vi inte helt delar. Vi anser att det

är bra att det har gjorts en genomlysning av innovationsstödssystemet med syfte att tydliggöra uppdraget och stärka möjligheterna till framgång för Sverige.

Kap 6 – Nyttiggörandets breddande

Kap 6.1 Högskolornas nyttiggörandeuppdrag breddas och förtydligas

Betydelsen av innovation och nyttiggörande har alltmer betonats av finansiärer och betraktas nu som en universitetsuppgift i nivå med forskning och utbildning. Parallellt upplever universiteten högre förväntningar från industrin att få fram mer relevanta och användbara resultat. Begreppen "innovation" och "nyttiggörande" används av olika aktörer med olika förväntningar. Termen "innovation" har många olika tolkningar beroende på sammanhanget. Kopplingen till kommersialisering är uppenbar och förhållandet mellan innovation och affärsutveckling framförs som en uppgift för innovationsrådgivare för forskare. Begreppet "Tech Transfer" har bidragit till att begränsa innovation till teknikutveckling och begränsat möjligheten att se innovation som samhällspåverkan av att tekniken först nyligen inkluderar innovation också att uppnå värde för samhället i vidare bemärkelse. För att verkligen få genomslag (impact) av arbetet vid Sveriges högskolors innovationskontor behöver förstärkningar göras inom humanistiska-samhällsvetenskapliga och det konstnärliga området för att inte tappa den potential av nyttiggörande som finns där och som emellanåt kommer i skymundan av det starka fokuset på "Tech transfer".

Kap 6.2 Ansvar för nyttiggörandearbetet ska ligga på högskolans styrelse

Vi ser det som positivt att nyttiggörandearbete integreras i lärosätena och blir en styrelse/ledningsfråga inom lärosätenas strategiska arbete och vision. På lik linje med behovet av samverkan mellan lärosätena och det omgivande innovationsstödssystemet (holdingbolag, inkubatorer etc.) så är det viktigt att frågan blir central också på ledningsnivå på lärosätena. Vi vill understryka vikten av att *bygga förmåga* hos forskarkollektivet baserat på deras drivkrafter – att nyttiggörandet blir och är en integrerad del av forsknings- och utbildningsstrategiskt arbete. Detta förmåge-bygge hamnar inte under idéflödes-indikatoren, men kan skapa förutsättningar på lång sikt om ökat flöde och inte minst förståelse för vikten av detta för forskarens forskning och utbildning. Nyttiggörandet kommer genom samverkan, och det blir därför viktigt att säkerställa inkludering av externa aktörer som kan bidra till att högskolans värden ger ett brett nyttiggörande.

Att jobba med detta förmågebygge kräver tid och tålamod, och är en viktig aspekt i innovationskontorens roll. I de riktlinjer och direktiv som ges i utredningen för att tydliggöra ledning vid lärosätenas roll i integration av nyttiggörande i t.ex. högskoleförordningen, vilket vi menar är bra, är det också viktigt att klargöra att bara genom att ställa krav sker inte den långsiktiga förändringen i förmågebygget hos våra forskare. Utveckling av lärosätesspecifika strategier måste ske som ett samarbete **mellan ledningen vid lärosätet och de som jobbar med forsknings- samverkan- och innovationsförmåga hos forskarna**. Detta för att realisera den identifierade potentialen.

Kap 8 - Stödfunktioner och lärande

Kap 8.1 Ett mer strategiskt arbete om immateriella tillgångar

SNITTS anser att utredningens förslag om att ge lärosätena i uppdrag att ta fram lärosätesspecifika strategier för immaterialrätt som mycket bra. Detta förslag ligger helt i linje med det arbete som SNITTS har drivit under flertalet år tillsammans med lärosätena. SNITTS föreslår dock att utredningen inte enbart ger lärosätena i uppdrag att ta fram lärosätesspecifika strategier utan att man uppmanar lärosätena att ta fram, i så stor utsträckning som möjligt, likartade eller gemensamma policy- och strategidokument. Det skulle finnas mycket att vinna på att ha **så likartade regelverk som möjligt vid svenska lärosäten**. Detta skulle bl.a. göra det enklare för forskare att bedriva gemensamma forskningsprojekt över lärosätessgränserna, underlättar för svenska forskare att ingå i stor

internationella forskningsprojekt, samt underlätta och eventuellt även ökar samarbetet mellan innovationskontoren.

SNITTS håller med utredningens slutsats att svenska studenters- och forskares kunskaper i immaterialrätt behöver ökas. Att öka immaterialrättskunskapen generellt är ett av de mål som SNITTS har identifierat och arbetat med under flera år tillsammans med landets innovationskontor, PRV och andra aktörer. Att ge PRV ett utökat uppdrag i att tillhandahålla utbildning i immaterialrätt vid lärosätena kan vara bra. Det kan vara värt att nämna att behovet av utbildningsstöd ser mycket olika ut vid landets lärosäten. Om man skall lyckas med att höja immaterialrättskompetensen ute på lärosätena tror SNITTS att det är viktigt att utbildningsuppdraget läggs på lärosätena och inte på en extern part som PRV eller Arbetsgivarverket. Det kan dock vara bra om det finns avsatta resurser som de lärosäten som själva inte kan lösa uppdraget kan använda för att söka stöd hos en extern part så som PRV eller SNITTS i samarbete med PRV. **Behovsanalysen och eventuellt beslut om att söka stöd bör således komma från lärosätet och inte från en extern part.**

Kap 8.2 Inrättande av ett nationellt center för entreprenörskap

Att stärka entreprenöriell kunskap och förståelse är viktigt och vi ser positivt på de formuleringar som avser ökat förmågebyggande kopplat till entreprenörskap. Man bör möjligen också inkludera intraprenörskap i detta. Att däremot etablera ett nationellt centrum för entreprenörskap ser vi inte som nödvändigt. Vi saknar en diskussion kring all den entreprenörsstödjande verksamhet som redan sker i Sverige idag, och inte minst på många lärosäten. Sverige har idag en uppsjö av stöd till entreprenörsverksamhet, och det är viktigt att man inte lägger ytterligare ett lager på detta. Det kommer om möjligt bara skapa otydligheter. **Vi menar att en samordning kan vara på sin plats och därmed öka nyttan av de aktiviteter som redan sker, istället för att etablera en funktion till.**

Vid eventuella frågor kontakta undertecknad.

Johanna Edborg

Verksamhetsansvarig SNITTS

Mail: johanna@snitts.se

Mobil: 070- 359 70 61